

dapesten hivatalos fogadtatás nem lesz, a trónörökös és neje vasárnap reggel 9 óra 35 perckor indulnak Bécsből és délután 2 óra 35 perckor érkeznek meg a keleti pályaudvaron. Budapesten a trónörökös-párt el fogja kísérni útján *Lobkovitz* herceg, kamarai előljáró, *Thun* grófné főudvarmesternő és *Nostitz* udvarhölgy. A

trónörökös-pár a budai várban száll meg és *néhány napig Budapesten fog tartózkodni*. A főváros lakossága körében nagy örömet keltett a trónörökös-pár érkezésének híre és a közönségnek a mostani lelkes időkhöz méltó melegség és ovációval készül fogadni öfelsége kiküldötteit.

A MORATORIUM.

A mai napon a magyar királyi kereskedelmi miniszter a háboru esetéről szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvény által nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelte el: Váltón, csekken, kereskedelmi utalványon, vagy bármely más magánjogi ügyleten alapuló olyan kötelezettségek teljesítésére, amelyek 1914. augusztus első napja előtt keletkeztek és lejártak, vagy 1914. augusztus 14-ig bezárólag járnak le, *tizennégy* napi halasztás engedélyeztetik oly módon, hogy a halasztás idejét a lejáratától és ha a kötelezettség már 1914. augusztus első napja előtt járt le, 1914. augusztus első napjától kell számítani. E halasztás ideje alatt az idevonatkozó törvény paragrafusának első bekezdése alá eső váltót, csekket és kereskedelmi utalványt bemutatni és azokra nézve óvást felvételni nem lehet. Az ennek ellenére történt bemutatás és óvásfelvétel hatálytalan olyan kötelezettségek tekintetében, amelyek után kikötés alapján vagy törvéynél fogva kamat jár. Kamatot a halasztás idejére is lehet számítani. Az első paragrafusban meghatározott idő az ott említett követelések tekintetében sem az elévülés idejében, sem a jogok érvényesítésére megszabott más határidőbe nem számítandó be. Az első paragrafusban meghatározott idő eltelté után tovább folyó elévülés tizennégy napnál rövidebb idő alatt nem fejeződik be. A jelen rendeletben engedélyezett halasztás nem terjed ki: 1. a betétiüzlettel foglalkozó intézeteknél betéti könyvre, vagy folyó számlára elhelyezett betétekre kétszáz korona erejéig; 2. lakás és egyéb helyiség vagy ingó dolog bérletéből eredő követelésekre, kivéve, *ha a kötelezett fél katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénekkel egy tekintet alá esik*; 3. szolgálati szerződésekből eredő követelésekre, ideértve a mezőgazdasági vagy ipari munkaviszonyból eredő követeléseket is; 4. tartási, ellátási és életjáradéki követelésekre; 5. állami és államilag biztosított adósságok kamataira; 6. azokra a követelésekre, amelyeket az igazságügy-miniszterium külön rendelettel jelöl meg.

Az igazságügyminiszter Horvát-Szlavonországokban a törvénykezés tekintetében a bánt fölhatalmazta, hogy a rendelet végrehajtására szükséges részletes szabályokat rendelettel állapítsa meg és ezt a rendeletet a szükséghez képest egészítse ki és módosítsa. E rendelet hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed. Ez a rendelet *1914. évi augusztus 1. napján* lép életbe. Kelt Budapesten, 1914. július 31-én. *Tisza* István gróf, s. k. magyar királyi miniszterelnök.

A félhivatalos Budapesti Tudósító a rendeletet a következő kommentárral kíséri: A moratórium elrendelésével célja a kormány ez intézkedésének az, hogy a pillanatnyi izgalmaknak az ország egész közgazdasági szerkezetére való káros visszahatását megelőzze és a leghatályosabb biztosítékot teremtsen meg arra nézve, hogy a bonyodalmak lezajlása után hazánk közgazdasági viszonyai a lehető legrövidebb idő alatt *ismét a rendes mederbe terelődjenek*. A moratórium elrendelését elsősorban az a tapasztalás okolja meg, hogy az arra hivatott és a dologhoz értő tényezők sokszoros komoly intelmei ellenére is, a közönség az egész monarchiában az utóbbi időben nagymértékben mondta föl és vette ki a pénzügyintézetekből készpénzbevételeit és ezzel érzékeny károkat okozott az ország egész gazdasági szervezetének. A betétek visszavonása ugyanis egyfelől megvonta és ha meg nem akadályoztatnék, ezentúl még nagyobb mértékben vonná meg a közgazdasági szervezet funkcióiához szükséges életnedveket; erejét gyöngítik, de elvonatván egészen a közforgalomból, ezen a réven az ország egyetemleges gazdasági érdekei is kárt szenvednek.

A kormány intézkedésének rendeltetése tehát főleg az, hogy *a pénzügyintézetek megrohadását megakadályozza*. Kiemelendőnek tartjuk a közönség megnyugtató végett, hogy a rendelet korlátozó intézkedéseit a hazai pénzügyintézetek nem fogják betű szerint értelmezni és megvalósítani, hanem hazafiúi belátástól vezérelve, minden erejükkel rajta lesznek, hogy a körülmények helyes mérlegelésével a lehetőség szerint a korlátozáson túlmenő visszafizetéseket is végezzenek. Amennyiben azonban a gyakorlati életnek csakhamar mutatkozó tapasztalásai a moratórium alól való kivételek elégtelenségét mutatnak ki, a rendelet lehetőséget nyújt arra, hogy *a szükséghez és a lehetőséghez képest további kivételek is megállapíttassanak*.

Hasonló intézkedések egyidejűleg Ausztriában és Horvátországban is életbe lépnek.

A német nép követeli az orosz háborút.

Berlinből jelentik: Tegnap délután a csapatok élén egy alezredes kihirdette a *hadi állapotot*. A közönség a háboru mellett viharosan tüntetett. Vilmos császár a feleségével együtt nyitott autón ment végig Berlin utcáin, autóját az emberek százai vették körül és éltették őket. A császár az ovációt ismételtén megköszönte. Nemcsak Berlinben, de egész Nagynémetországban a lelkesedés leirhatatlan. *A német nép követeli az orosz háborút*.

Az európai diplomácia.

Kétségtelenül megállapítható, hogy *a hármasszövetség államaiban mély benyomást tett az első összeütközés híre*, mert a diplomácia arra számított, hogy az osztrák-magyar monarchia még egy ideig várni fog a hadüzenettel, mikor pedig ez bekövetkezett, úgy vélekedtek Pétervárott s Párisban, hogy ez csak diplomáciai sakkhúzás. Most már az európai diplomácia kénytelen számolni a háboru véres valóságával. De nem kevésbé mély hatást keltett a külföldön az az óriási lelkesedés, amely *szerte az egész monarchiában* a háboru megüzenése nyomán támadt. Ez a mérhetetlen lelkesedés kiszámíthatatlanul nagyjelentőségű lesz a nagyhatalmak további magatartására.

Meggyőződtek a külföldön arról, hogy *Ausztria-Magyarország háboruja népszerű* s ez olyan tény, ami 1870. óta nem fordult elő.

Beszélgetés Tisza István gróffal.

Tisza István gróf miniszterelnök *Hahn* Viktort, a berlini *National Zeitung* szerkesztőjét fogadta a munkapárt klubjában. *Tisza* mindenekelőtt elhárította magáról azt a föltevést, mintha az ő egyedüli érdeme volna, hogy a szükséges döntő fordulat elkövetkezett. Mellettem és velem együtt, ugymond, sok más tényező hasonló szellemben munkált közre. Aztán szó került arra a hangulatra, amelyet a háboru kitörése a szövetséges német birodalomban fölidézett. *Tisza* kijelentette, hogy roppant elfoglaltsága mellett is figyelemmel kíséri a külföldi, különösen a német sajtó magatartását. A sajtónak és az egész lakosságnak lelkeskedve a legnagyobb örömmel tölti el. Nem volt ugyan kétsége ez irányban, mégis az önként kitörő entuziazmusnak váratlan mértéke őt is boldoggá teszi. E válságos napokban visszagondol atyjának mondására: „*A magyarnak nemcsak meghalni, hanem mindenekelőtt élni kell tudnia hazájáért*.” A hármasszövetség hatalmai is necsak meghaljanak, hanem éljenek is egymásért. Ne csak a heróikus pillanatokban tartsunk ki hűségesen egymás mellett, hanem a mindennapi élet apró kérdéseiben is egyazon uton járjunk.

A szegényekért.

A harctérre és az ország déli megyéibe eltávozott szegénysorsu katonák családtagjai az állam és a társadalom minden szeretetteljes gondolkodása mellett is, reménytelen napoknak néznek elébe. A nyomoron és a nélkülözéseken minden biznnyal enyhíteni fognak azok a segélyakciók, amelyek máris megindultak s a melyekből méltó részét veszi ki a *Délmagyarország* is.

Ezen a helyen azzal a felhívással fordulunk a családfentartó nélkül maradt szegénysorsu hitvesekhez, anyákhoz, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a „*Délmagyarország*” kiadóhivatalában, ahol rendszerileg igazoltatjuk és állandó lapelárusítóként alkalmazzuk őket. A mostoha viszonyok között — merjük mondani — állandó és szép keresetforrást nyújt ez, amivel az illetők megszabadulnak a közeljövő anyagi kilátástalanságától.